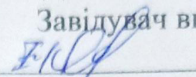

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ІНФОРМАЦІЇ ТА
РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
 Ніна РЖЕВСЬКА
« 15 » 06 2023р.

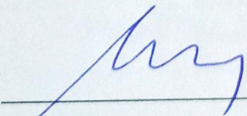
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ,
СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»

**Тема: «ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗНАННЯ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ
УКРАЇНИ ГЕНОЦИДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ »**

Виконавець: здобувач вищої освіти 4 курсу, 409 групи, Пінківська Ольга Василівна

Керівник: к. політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин, інформації та
регіональних студій Мороз Андрій Сергійович

Нормоконтролер:

(підпис)

Олексій МЕНДРІН

КИЇВ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГЕНОЦИД».....	6
1.1. Поняття, теоретичні підходи та загальна характеристика злочину геноциду...6	
1.2. Основні положення Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього.....	8
1.3. Ретроспективний аналіз подій, що мали ознаки геноциду українського народу в минулому.....	13
РОЗДІЛ 2. ПРОЯВИ ГЕНОЦИДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РФ ЩОДО УКРАЇНИ.....	21
2.1. Воєнна агресія рф щодо України: ідеологічне підґрунтя, причини виникнення і прояви геноциду.....	21
2.2. Оцінка впливу воєнної агресії рф на соціальну, економічну та політичну сфери України.....	24
2.3. Ухвалення резолюції Європарламентом з приводу дев'яностих роковин Голодомору в Україні, яка визнає події 30-х років минулого століття геноцидом українського народу як прецедент визнання геноциду.....	29
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗНАННЯ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РФ ЩОДО УКРАЇНИ ГЕНОЦИДОМ	31
3.1. Міжнародний суд ООН та інші міжнародні організації які мають юрисдикцію щодо визнання злочину геноцидом.....	31
3.2. Ступінь та повнота інформованості міжнародного середовища про злочини що відбуваються в Україні.....	33
3.3. Форми відповідальності за злочин геноциду та ймовірність їх застосування щодо рф.....	36
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	44
ДОДАТКИ.....	50

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальною проблемою сучасності є злочини проти миру, розв'язання війн, створення умов щодо небезпек по відношенню до окремих категорій людей, іншими словами геноцид. Злочин «геноцид» найстрашніший злочин усіх часів, бо його мета знищити не лише групу людей, а знищити цілу націю разом з її культурою. В сучасному науковому дискурсі існує досить багато наукових досліджень щодо злочину геноциду. Основоположником визначення поняття злочину геноциду був Рафаель Лемкін, який з 1933 року підіймав це питання в своїх виступах щодо різних злочинів про винищення народів та їх культур. Також багато вчених досліджують питання злочину геноциду, оцінки та аналізу його визнання, а саме: Б. М. Гончар, М. М. Гнатовський, О. Майборода та інші. В Україні, наприклад, існує чимало досліджень щодо визнання Голодомору 1932-33 рр. злочином геноциду українського народу з боку росії. Злочин геноциду на сьогодні для України набув особливо важливого значення, оскільки саме зараз триває війна росії проти України, яка знищує інфраструктуру країни, житловий та промисловий сектор і, найголовніше – життя людей. Внаслідок російської агресії з лютого 2022 року загинуло багато людей – це непоправний біль і жах. Жінки з малолітніми дітьми емігрували за кордон з метою убезпечити своє життя та життя своїх дітей. На фронті, в запеклих точках гинуть військові, які здебільшого є молодими, соціально та економічно активними людьми. Окрім цього, впродовж повномасштабного вторгнення рф до України 24 лютого 2022 року існує велика кількість належним чином зафіксованих злочинів проти людяності, вчинених солдатами армії рф щодо цивільного населення України. Наприклад, зґвалтування жінок, ракетний терор, масові вбивства, тощо. Усі ці явища містять ознаки злочину геноциду українського народу з боку рф. Її мета знищити все українське та асимілювати своє. Однак, сьогодні, актуальною проблемою є перспективи кваліфікації воєнної агресії рф проти України в сучасній війні саме злочином геноциду. Це потребує наполегливої праці українських органів державної влади спільно із військовим керівництвом, юристами та суспільством щодо співпраці з міжнародними судовими інстанціями та

міжнародним середовищем в процесі підготовки інформаційного та правового підґрунтя, а також збору доказової бази для досягнення цієї цілі. Даний сегмент проблеми досліджений недостатньо, оскільки війна ще триває, а відтак, росія досі вчиняє злочини знищуючи все на своєму шляху. Не всі злочини росії можуть бути зафіксовані належним чином, зокрема досі нікому достеменно невідомо що відбувається на тимчасово окупованих територіях, а ті злочини, що вже зафіксовані не можуть бути розглянуті. Саме тому, вважаємо доречним в нашій роботі дослідити даний сегмент проблеми, спираючись на історичні події та прослідковуючи події сучасні.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є пошук теоретичних і практичних передумов для визнання злочинів спричинених рф в Україні геноцидом українського народу.

Відповідно до мети були поставлені такі **завдання**:

1. розглянути поняття, теоретичні підходи та надати загальну характеристику злочину геноциду;
2. визначити основні положення Конвенції щодо покарання за геноцид;
3. провести ретроспективний аналіз подій, що мали ознаки геноциду українського народу в минулому;
4. визначити ідеологічне підґрунтя, причини виникнення і прояви геноциду з боку рф щодо України;
5. здійснити оцінку впливу воєнної агресії рф на соціальну, економічну та політичну сфери України;
6. розглянути ухвалення резолюції Європарламентом з приводу дев'яностих роковин Голодомору в Україні;
7. розглянути діяльність міжнародного суду ООН та інших міжнародних організацій, які мають юрисдикцію щодо визнання злочину геноцидом;
8. проаналізувати ступінь та повноту інформованості міжнародного середовища про злочини що відбуваються в Україні;
9. визначити форми відповідальності за злочин геноциду та ймовірність їх застосування щодо рф.

Об'єктом дослідження є воєнна агресія РФ щодо України, в ході якої здійснюються злочини, які можуть бути кваліфіковані як геноцид.

Предметом дослідження є перспективи визнання злочинів вчинених російською федерацією в Україні під час повномасштабної війни, яка розпочалася 24 лютого 2022 року геноцидом українського народу.

Методи дослідження ґрунтуються на опрацьованих положеннях методології визначення злочинів, аналізу сутності геноциду у світі та, безпосередньо в Україні, та аналіз наслідків злочину. Метод аналізу і синтезу дає змогу поділити предмет дослідження на складові частини. В роботі даний метод використовується в першому розділі та розкриває поняття та сутність «геноциду». Синтез, як метод дослідження, дав змогу об'єднати класифікаційні ознаки «геноциду» в єдине ціле та визначити, на основі синтезу, основні ознаки геноциду. Даний метод був використаний в першому та другому розділі. Економіко – статистичні методи аналізу були використані в другому та третьому розділах. На основі статистичних даних та економічних показників за певні проміжки часу, було визначено вплив російської агресії на економічне становище України на сучасному етапі, адже пройшов час- більше року, і вплив є суттєвим.

Джерельною базою дослідження є інформація з галузевих видань, засоби масової інформації у вигляді аналітичних статей, самостійна апробація результатів. Апробація результатів роботи полягає в тому, що результати дослідження представлено на науково-практичних конференціях, круглих столах і конкурсах:

1. XXI Міжнародна науково-практична конференція «ПОЛІТ.Сучасні проблеми науки» у галузі міжнародних відносин(м. Київ, НАУ, 10 березня 2021 року).
2. «Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі»:Матеріали XIV міжнар. наук-практ.конф. (м.Київ, 11 травня 2023 рік) Київ, 2022.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Робота викладена на 54 сторінках, містить 3 таблиці, 4 рисунки, 4 додатки. Список використаних джерел налічує 53 позиції.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГЕНОЦИД»

1.1. Поняття, теоретичні підходи та загальна характеристика злочину геноциду

Історично так склалося, що геноцид є метою для деяких народів задля розвитку своєї державності якомога на більшій території. Асиміляція інших народів, або іншими словами коли одна нація позбувається своєї самосвідомості, процвітала з давніх давен. Яскравим прикладом є асиміляція росією колишніх країн СНД, а злочин геноциду – це відповідний акт на супротив нації. Але, людство має намір боротися із злочинами і здійснює це в правовому полі, доводячи їх. Якщо вдатися до перекладу з грецької мови слова «геноцид», можна побачити, що воно означає вбивство роду. За нашої сучасності слово «геноцид» тотожно до таких страшних понять як фашизм, комунізм, сталінізм тощо. В усіх народів геноцид асоціюється із жорстокими вбивствами, знуцаннями та злочинами проти людяності.

Уперше термін «геноцид» був визнаний як поняття в 1948 році польським вченим Рафаелем Лемкіним. Для цього терміну він надав визначення та тлумачення в процесі вивчення цього явища. На його думку даний термін означає мордування, знуцання, вбивство, винищення тощо. В його промові він звертав увагу, що «геноцид» - це не обов'язково винищення народу як такого, а можливе «перероблення» культури, самосвідомості, звичаїв на інші культуру, звичаї та самосвідомість того, хто захоплює. Задля цього проходить різке або поступове руйнування мови, релігії, знищення історичної пам'яті, компрометування героїв минулого часу, винищення пам'яті у вигляді перейменування вулиць, площ тощо. Все це говорить про те, що на даній території наразі живе чужа нація, яка проводить геноцид. [15]. Необхідно відмітити, що розпочав Р. Лемкін говорити про геноцид як злочин, починаючи з 1933 року. Але офіційно затверджено це поняття лише в 1948 році. Протягом двадцятого та двадцять першого сторіччя було багато теоретичних

підходів щодо поняття геноцид. Так, Норман Наймарк, досліджуючи праці Р. Лемкіна та вивчавши історію такого злочину, геноцид називав як варварство та вандалізм – тобто знищення народів, культури та спадщини певного народу. Б. М. Гончар, М. М. Гнатовський в своїх працях визначали геноцид як винищення корінних народів іншими, більш сильнішими державами. О. Майборода визначав геноцид як злочин, що здійснюється більш сильнішими народами над більш слабкими і закликав здійснювати захист таких народів.

Дослідивши поняття та теоретичні підходи злочину геноциду, наведемо своє визначення даного терміну.

Геноцид – це явище, яке є злочином спрямованим проти народу, нації у вигляді його (її) знищення або підпорядкування під свої погляди. Геноцид може стосуватися як позбавлення життя так і винищення соціального аспекту нації. Геноцид може справлятися як певною державою так і групою осіб.

Мета геноциду – знищення нації поступовими або прямими діями. Поступові дії передбачають винищення мови, культури, прямі дії – це позбавлення життя людей. При поступовому геноциді дії злочинців не мають яскраво виражених дій, їх дії проходять тишком-нишком з поступовим підсилюючим ефектом. Наприкінці такого поступового злочину можна бачити повністю винищену націю, яка говорить іншою мовою, вірить не у «свого» бога, кладе квіти чужим героям. [23]

Складові геноциду виглядають таким чином:

- 1) фізичне винищення роду;
- 2) цілеспрямовані дії, що впливають на психологічний, моральний стан нації;
- 3) створення умов, при яких винищується здорове населення, яке має народжувати дітей. Як наслідок народжуваність падає, смертність зростає, люди похилого віку переважають за кількість молодого покоління. Як наслідок, йде вимирання нації, вільні території без бою захоплюють іноземні громадяни, які впроваджують свою культури, звичаї і корінне населення не може нічого заподіяти;
- 4) введення у дію законів з боку держави щодо змін певних дат національних свят;

5) проведення експериментів над людьми без їхньої згоди та випробування дії вірусів чи вакцин проти цих вірусів тощо.

Згідно законодавства України, злочин «геноциду» є особливо тяжким. Вчинення такого злочину несе кримінальну відповідальність. [22]

З вищевикладеного зробимо певні висновки.

Поняття «геноцид» походить споконвіку. Офіційного визначення даний вид злочину набув всередині 20-го сторіччя. Історичні дані щодо геноциду мають впливати на сучасність, а особливо при військовій агресії з боку росії.

1.2. Основні положення Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього

Основним документом, що регулює злочин геноциду, є Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього. Конвенція була ратифікована Генеральною Асамблеєю ООН 9 грудня 1948 року. Конвенція набула чинності 12 січня 1951 року. На сьогоднішній день Конвенцію ратифікували 149 держав-членів. Конвенція відображає фундаментальну працю Р. Лемкіна, засновника концепції "геноциду", в якій були сформульовані та визначені всі поняття, ідеї та принципи, пов'язані з цим злочином. Серед її основоположних принципів – неприпустимість злочинів проти всіх народів і неприпустимість знищення політичних поглядів і культурних цінностей. Конвенція є результатом роботи цих вчених. Важливим аспектом процесу ухвалення та голосування за текст Конвенції стало виключення деяких початкових елементів, хоча проект містив 24 статті та два додатки (можливі варіанти Статуту Міжнародного кримінального трибуналу для покарання за скоєння злочинів). Проект договору передбачає поділ злочину на три категорії: фізичний геноцид, культурний геноцид та біологічний геноцид. Універсальна юрисдикція щодо цього злочину не була частиною процесу розгляду договору. Відповідно до статті 6 прийнятої у 1948 році Конвенції проти геноциду, територіальною юрисдикцією володіють держави, на території яких були скоєні злочини, або Міжнародний кримінальний суд, що має юрисдикцію на території відповідної

держави [26]. Таким чином, Додаток передбачав створення постійного Міжнародного кримінального суду для покарання за геноцид, який, як постійно діючий орган, міг би скликатися лише після отримання справи. Проект Конвенції про геноцид передбачав запобігання винищенню мовних і політичних груп, майже повністю виключаючи проект статті 1(3) (п. 1 проекту статті 1). Стаття 1(1) проекту передбачає, що поняття геноциду включає систематичне і примусове вигнання осіб, які є носіями культури групи, заборону використання їхньої мови навіть у приватному житті, систематичне знищення книг, артефактів релігійного характеру, знищення або неправильне використання історичних і релігійних пам'яток, знищення історичних, культурних та інших артефактів. Знищення специфічних характеристик групи, таких як знищення документів історичного, культурного та іншого значення, що належать групі,[14] майже повністю виключено, так само як і узагальнення "або інших груп". Понад півстоліття потому до Конвенції не було внесено жодних поправок. З одного боку, за задумом авторів цього документа, сфера дії Конвенції може бути розширена за рахунок додаткових положень, наприклад, шляхом складання переліку злочинів геноциду, таких як культурне або мовне винищення, але, з іншого боку, було прийнято багато документів, що захищають права і свободи людини, в тому числі і Конвенція 1948 року. Конвенція про злочин геноциду могла б заповнити можливі або необхідні прогалини в Конвенції. Відповідний судовий орган, Міжнародний кримінальний суд, був створений відповідно до Римського статуту 1998 року. Крім того, національне законодавство більшості країн передбачає кримінальну відповідальність за цей злочин.

Конвенція складається з 19 статей. Основні положення Конвенції містяться в статтях 1-12. Решта статей є прикінцевими. Ці статті будуть розглянуті та роз'яснені.

Згідно зі статтею 1, геноцид визнається злочином незалежно від того, вчиняється він у мирний чи воєнний час. Якщо факт злочину доведено міжнародним правом, він має бути покараний і проти нього мають бути вжиті певні ефективні заходи.

Стаття 2 Конвенції містить перелік діянь, що мають намір знищувати певну групу, будь то національну, расову, етнічну чи національну, і передбачає, що

- а) вчинення вбивств членів таких груп
- б) заподіяння серйозних фізичних ушкоджень або психічної інвалідності членам такої групи; або
- в) цілеспрямоване створення для групи таких життєвих умов, які призвели б до повного або часткового фізичного знищення групи
- г) заходи, спрямовані на запобігання народженню дитини в групі;
- д) використання будь-яких засобів для запобігання народженню дитини в групі
- д) примусовий трансфер дітей від однієї групи осіб до іншої

Стаття 3 Конвенції встановлює перелік караних діянь, серед яких

- а) геноцид
 - б) змова з метою вчинення геноциду
 - в) пряме і публічне підбурювання до вчинення геноциду
 - д) замах на геноцид
 - д) змова з метою вчинення геноциду.
- Стаття 4 Конвенції передбачає, що злочини, перелічені в статті 3, і покарання за них можуть бути здійснені будь-ким, незалежно від звання, посади або положення. Принцип індивідуальної кримінальної відповідальності застосовується в рівній мірі і без винятку до всіх осіб в межах їхніх обов'язків на рівні державної влади або військового командування, з урахуванням конкретної участі відповідної особи у вчиненні актів геноциду. Таким чином, будь-яка посадова особа, яка планує або формулює політику геноциду, будь-який військовий командир або офіцер, який наказує підлеглим вчиняти акти геноциду, або будь-який підлеглий, який свідомо не вживає заходів для запобігання або припинення таких актів, буде вважатися учасником злочину геноциду. Справедливість вимагає, щоб усі такі особи були притягнуті до кримінальної відповідальності.

Кожна держава-учасниця Конвенції зобов'язується прийняти, відповідно до своїх конституційних процедур, необхідне законодавство для забезпечення, зокрема,

ефективного покарання осіб, винних у геноциді або інших злочинах, зазначених у статті 3. Це передбачено статтею 5 Конвенції.

Стаття 6 передбачає, що особи, обвинувачені у вчиненні геноциду або інших діянь, зазначених у статті 3, мають бути судимі компетентним судом держави, в якій були вчинені ці діяння, або міжнародним кримінальним трибуналом, який може мати юрисдикцію в державі-учасниці Конвенції, яка визнала юрисдикцію цього суду.

Зокрема, стаття 6 Конвенції перераховує переслідування судами держави, де було скоєно злочин, як варіант здійснення правосуддя. Це є серйозним недоліком Конвенції. [24]. Не береться до уваги той факт, що часто відповідальність за злочин геноциду несуть представники держави. Існуючі договірні механізми призначені для переслідування винних державою, на території якої було скоєно злочин геноциду. Однак саме уряди цих держав сприяють або безпосередньо беруть участь у таких злочинних діях. Навіть після вчинення таких злочинних дій винні у геноциді часто підпадають під амністію або помилування, тобто фактично не несуть покарання. Конвенція обмежує принцип універсальної юрисдикції, згідно з яким будь-яка держава може здійснювати юрисдикцію над особами, які, як стверджується, вчинили міжнародні злочини на її території. Конвенція визнає лише право переслідувати держави в межах території держави, де було скоєно злочин. Конвенція також не містить положень, які б зобов'язували держави-учасниці видавати осіб, відповідальних за геноцид. Питання забезпечення застосування Конвенції ще більше ускладнюється, коли злочин геноциду відбувається під час збройного конфлікту. Держави, що беруть участь у таких конфліктах, навряд чи будуть готові передати осіб, які підозрюються у скоєнні злочину геноциду, іншій державі-учасниці, яка бажає переслідувати їх у судовому порядку. Майже у всіх серйозних злочинах геноциду не слід звертатися до судів територіальної держави, на території якої було скоєно злочин, оскільки в такому випадку сам уряд може виявитися винним [26]. У цьому контексті теорія міжнародного кримінального права вказує на невизначеність і складність притягнення до відповідальності безпосередніх виконавців конкретних діянь, що становлять злочин геноциду.

Ключовим моментом Конвенції є стаття 12, в якій зазначено, що Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй інформує всі держави-члени Організації Об'єднаних Націй і держави, які не є членами Організації, згадані в статті 11, про те, що

(a) про всі документи про підписання, ратифікацію та приєднання, отримані відповідно до статті XI;

b) всі заяви, отримані відповідно до статті XII; та

c) дату набуття чинності цією Конвенцією відповідно до статті XIII; та

d) повідомлення, отримані відповідно до статті XIV;

e) вихід з Конвенції відповідно до статті XV; f) Дата набрання чинності Конвенцією відповідно до статті XV

f) заява, отримана відповідно до статті XVI.

Завірена копія цієї Конвенції надсилається всім державам-членам Організації Об'єднаних Націй та державам, які не є членами Організації Об'єднаних Націй, зазначеним у статті 11.

Конвенція реєструється Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй у день набрання нею чинності.

Для кращого розуміння цієї Конвенції буде підготовлено змістовну схему статей цього документа.

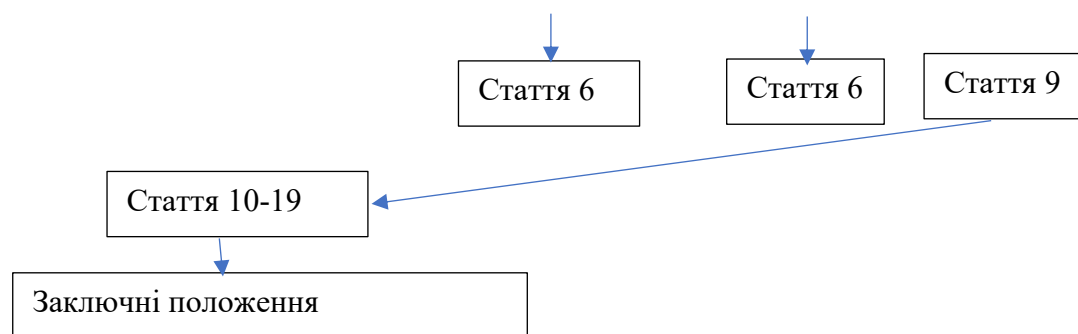

Рис. 1.1. – Змістовний зміст основних положень Конвенції

Отже, дана Конвенція має важливе значення для запобігання злочину геноциду по всьому світі, вона утримує від таких дій потенційних злочинців.

1.3. Ретроспективний аналіз подій, що мали ознаки геноциду українського народу в минулому

Розглядаючи та аналізуючи ознаки геноциду українського народу в минулому, можна дійти висновку, що голодомор є яскравим прикладом даного злочину з боку радянського союзу. Український уряд, вшановуючи пам'ять загиблих в часи голодомору затвердив Закон України «Про голодомор 1932-1933 рр. в Україні». Даний Закон діє по цей час. В ньому йдеться мова про визнання на офіційному рівні злочину геноциду. Даний закон увіковічив пам'ять жертв тих часів.[7] Невід'ємними складовими частини геноциду проти українців були: знищення української культури, знищення українських людей штучним голодом – відбиранням у селян самостійно вирощеної сільгосппродукції, знищення української церкви, фізичне знищення українських людей, що мали вищу освіту і могли критично мислити. Події 1932-1933 років, які вже мають назву «Голодомор» не були випадковим явищем, хоча на цьому наполягають проросійські історики. Як вже доведено, голодомор став наслідком тоталітарного режиму тих часів та був цілеспрямованим на знищення нації. Таке явище стало нібито покаранням проти українців, які вели спротив проти колективізації сільського господарства та перебувати під лавами російської федерації. Існують свідчення українських селян про те, як її власну землю забирали та колективізували у колгоспи. Тодішня влада винищувала

українські традиції, мови та культури. Процесом фізичного голоду та винищення української нації вирішувалась «українська» проблема», яка була надумана радянською владою і, особисто, Сталіним. Саме за його наказом повбивано мільйони наших співвітчизників. Радянська влада боялася протестувальників у вигляді українців, яка налічувала 1,2 млн. чоловіків. За період 30-х років, до початку голодомору, налічувалось більш ніж 4 тис. мітингів. За думкою радянської влади, саме українське село чинило опір, які відмовлялись від нереальних планів щодо заготівлі хліба.

Радянська влада в особі Сталіна, боялася втратити Україну. Він вбачав Україну як ресурс для побудови могутньої держава, яка здатна завоювати весь світ.

Саме для того, щоб українська нація була більш поступлива та підкорена, радянська влада і реалізувала план винищення частини української нації шляхом нібито вироблення плану щодо здачі хліба у колгоспи. Як стверджують історики, вилучалося усе зерно у селян. Якщо із-за деяких причин не було достатньої кількості зерна, в якості штрафів, вилучалися усі інші продукти. Усі ці дії проводились із застосуванням фізичної сили. Якщо був супротив, людей просто вбивали. Заборона виїжджати з села – була одним із шляхів знищення нації. Якщо ти народився і живеш в селі, виїхати з нього ти не зможеш. Таке становище речей нагадувало рабство у своєму самому жорстокому прояві. Шляхом оточування села загонами міліції та радянських спецслужб, фактично більша частина населення не мала шансу на порятунок. Так, за 1932-1933 роки обсяг загиблих становив 3874,1 тис. осіб. В наступній таблиці розглянемо інформацію про загиблих від голодомору по областях.[17]

Таблиця 1.1 – Кількість жертв по областях колишнього УРСР в часи 1932-1933 рр.

Області УРСР	Кількість жертв тис. осіб	Частка у %
Київська	1110,8	29
Вінницька	545,4	14
Одеська	326,9	8
Дніпропетровська	368,4	10
Харківська	1037,6	27
Чернігівська	254,2	7
Донецька	230,8	6

Разом	3874,1	100
-------	--------	-----

Як бачимо, цифри вражають. Лише за рік втрати населення склали майже 5 млн. осіб. На наступній діаграмі розглянемо частку втрат населення по областях.

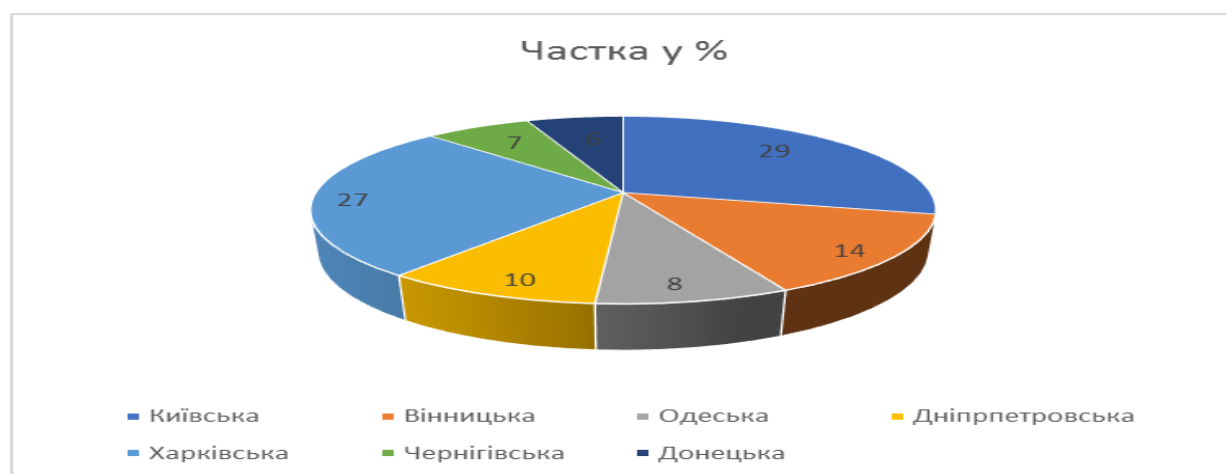

Рис. 1.2 – Частка втрат населення по областях за часи голодомору 1932-1933 рр.

Як бачимо з рисунку, найбільша частка втрат населення припала на Київську і Харківську області. Їх розмір складає 29 і 27 % відповідно. Це майже 50% усіх втрат. Війна з РФ на сьогодні нам показує, що найбільше знищення також йде по цих областях. Таке враження, ніби історія повторюється. В додатку 4 відображення наданої вище інформації проілюстроване на карті та дає більш вичерпну характеристику усіх цих подій.

Наслідки голодомору українці ліквідували ще багато років. Відновлення нації відбувалося дуже повільно. Так, в наступній таблиці розглянемо населення за 6 років до злочину та 6 років після піку голодомору.

Таблиця 1.2 – Аналіз населення України до та після злочину голодомору

Роки	1926 рік., тис.ос.	1939 рік, тис. ос.	Приріст, тис. ос.
Кількість населення УРСР	29 700	32 100	+2 300
Частка українського населення в УРСР	23 200	19 600	-3 400
	80 %	73 %	-7 %

Як видно з таблиці, населення України в 1926 році становило 23,2 млн. осіб, а в 1939 році 19,6 млн. осіб. Скорочення відбулося на 3,4 млн. осіб. А це вже ми

аналізуємо часи, коли голодомору не було. Видно, що від таких потрясінь оговтнення тривало ще багато років. На наступному рисунку розглянемо динаміку зниження українського населення.

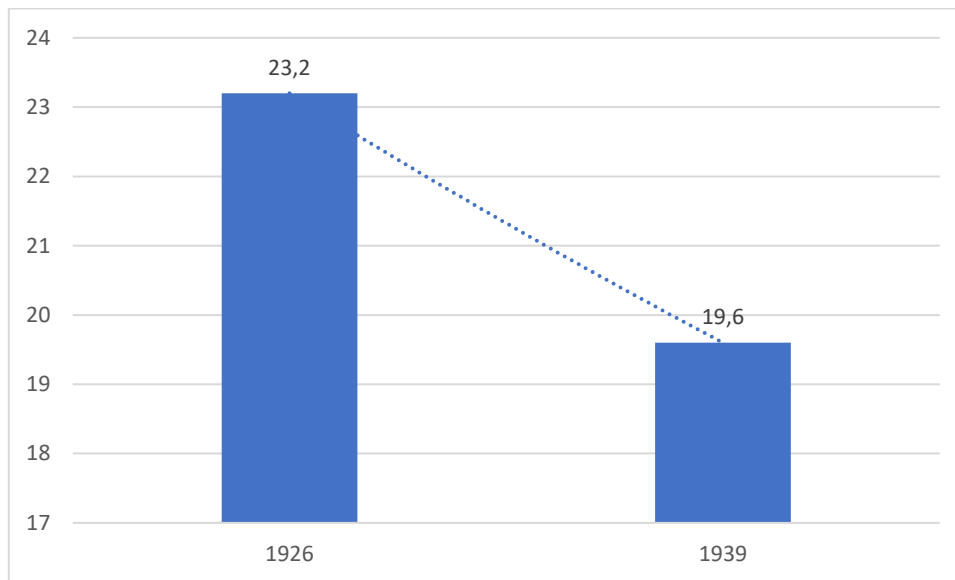

Рис. 1.3 – Динаміка зниження населення за 1926-1939 рр.

На рисунку ми додали логарифмічну лінію тренда. Як видно, лінія майже без відхилень йде донизу. Це говорить про те, що вже, починаючи з 1926 року відбувалося зниження населення України, що свідчить про планове знищення українського народу.

Найстрашніше, що було у той період, це те, що радянська влада відмовлялася прийняти факт голодомору. Влада всіляко блокувало інформацію про це. У січні 1933 році була зроблена заява щодо відсутності голоду та була відмова від зовнішньої допомоги.

За роки голодомору, а це майже 17 місяців, загинуло майже 7 млн осіб в Україні. Крім того, за межами України, а саме на Північному Кавказі, Кубані, Казахстані тощо загинуло більш ніж 3 млн. осіб. Весна 1933 року – це точка найбільших смертей, щохвилини вмирало 17 людей, більше 1000 осіб – щогодини, понад 30 000 осіб щодня. Людські втрати тих років досі вражають своєю жорстокістю.

Замовчування реальних цифр померлих здійснювалось з розпорядження влади. Діти віком до одного року взагалі не реєструвались. Якщо проаналізувати історія такого злочину, це було перше масштабне винищення. [18]

Роки голодомору, як показав аналіз історичних подій, це були роки, коли радянський союз застосував голод як зброю масового знищення. Дані роки символізуються як найбільша соціально-культурно-гуманітарна катастрофа.

Як і у будь-якого злочину, у даного злочину є наслідки. Перший наслідок фізичний – це винищення української інтелігенції, загублення культурних звичаїв, винищення історичної пам'яті України. Якщо говорити про український генофонд то у той період українська нація постраждала найсильніше. Наступним наслідком є культурний – руйнування українського устрою. У той період відбулася повна перебудова традицій – українські традиції «вмерли», на їх місце прийшли радянські традиції, які змушено підтримувались усі роки до розпаду радянського союзу. Ще одним наслідком даного злочину- є психологічний стан людей, адже непоправна втрата близьких та рідних чинило подальший опір щодо розумового розвитку людина, яка пережила ті часи.

На сьогодні, в Україні, відновлюється пам'ять щодо того злочину, з початком здобуття незалежності України кожного року вшановується пам'ять щодо загиблих в 30- х роках, та нагадує сучасності недопустимості повторення таких дій. Наразі в Україні встановлено більш ніж 7 тис. меморіалів, пам'ятників щодо загиблих. Люди мають знати і пам'ятати жахи того часу задля недопущення в сучасності та в майбутньому. На законодавчому рівні був прийнятий Закон щодо Голодомору, ухвалений Верховною Радою 28 листопада 2006 року. В даному Законі перш за все відображається те, що 1932-1933 роки визнані геноцидом українського народу. Це прописано в статті першій даного Закону. Прийняття такого Закону дало поштовх повномасштабному розслідуванню щодо злочину голодомору. Його метою є доведення наміру тодішнього керівництва радянського союзу здійснення даного злочину умисно з наміром винищити вщент українську націю. Такі висновки були зроблені з аналізу документів, які були розсекречені. Факти стверджують, що геноцид мав намір зменшити населення України з метою запобігання протестних дій

з боку українського супротиву. Такі висновки напрошуються після аналізу та огляду на такі факти:

- Українські селяни не мали змоги виїжджати за межі свого села. В них насильно відбирали паспорта. Це підтверджено фактом – постанова від 22 січня 1933 року вказує про недопуск виїзду селян з місць свого помешкання. Іншими словами люди були заблоковані в межах свого села, не мали що їсти, не мали змоги врятуватись.
- Як стверджують документальні факти, допомога з боку керівників держструктур населеного пункту у вигляді їжі, ці керівники піддавалися жорстким репресіям з боку сталінської влади.
- В 1932-1933 роки, коли селяни вмирали, був зафіксований на вищому рівні експорт зерна в ці роки. Експорт зерна проводився ціною життів на той час радянських людей, втратою українського генофонду, створення людей з поламанною психікою це і є геноцид з боку власних керівників. Адже керувати країною потрібно заради країни та її населення не для того, щоб догодити іноземним партнерам. Експорт зерна на той час, під час голодомору, це найтяжчий злочин, який міг статися.
- Відмова радянської влади від допомоги – свідчення факту про замовчування цього злочину.

Друга половина 1933 року призвела до полегшення життя українських людей. Тодішнє керівництво показало, що може контролювати процес голодомору. Даний факт найбільшій і свідчить про те, що народ для керівництва країни нічого значить і їм можна розпоряджатись на свій розсуд.[21]

Створення вищезазначеного Закону призвело до Постанови суду, в результаті якого визначено, що 30-ті роки Голодомору в Україні були створені спеціально з метою :

- Придушення української національності, з метою знищення незалежності України;

- Недопущення реалізувати самовизначення України як суб'єкта державотворчого самовизначення, що було прописано в тодішній Конституції СРСР;
- Спеціально та умисно здійснено злочин радянським керівництвом.

Постановою суду було визначено осіб, які безпосередньо причетні до злочину геноциду – Сталін Й.В., Молотов В.М., Каганович Л.М., Постишев П.П., тощо. Саме ці особи причетні до знищення українського народу.

В процесі розслідування було виявлено більш ніж три тисячі документів, які були спрямовані на фізичне знищення українських селян за підписом Сталіна Й. В., більш ніж три тисячі книг з реєстрації смерті від штучного голоду, допитано біля двох тисяч свідків та потерпілих того часу, знайдено біля тисячі масових поховань жертв геноциду і багато ще інших документів, що беззаперечно підтверджують фізичне винищення українського народу.

Усі ці дії з боку України направлені на знаходження правди та доведення злочину з метою недопущення таких процесів у майбутньому. Українці, родичі яких загинули, хочуть відчутти справедливість та визначення винних. Адже знання історії, знання причин та наслідків непоправних дій змушує майбутніх керівників розуміти, що за всі дії проти свого народу буде справедлива відповідальність і перш ніж створювати умови, які призводять до геноциду, замислитись про відповідальність

Звичайно, є й такі, що заперечують існування такого злочину. Найактуальнішим є заперечення з боку росії, особливо під час військової агресії з боку російської федерації. Наразі, росія створює умови в яких вона виступає агресором, знову ж таки знищує фізично населення України, знищує мову та культуру. Це все відбувається зараз в 20-ті роки 21 сторіччя. Міжнародні спільноти усе це знають та допомагають Україні , але росія досить потужний та сильний ворог з яким боротися забирає багато зусиль. На нашу думку, вище викладений матеріал історичних подій дає змогу зрозуміти мотиви росії в теперішній агресії. Росія як правонаступниця радянського союзу вважає територію України своєю, а український народ хоче знищити або «переробити» під себе.

В додатку 1 наведено документ з архівів, який показує скільки було смертей під час голодомору. Додаток 2 і 3 розкриває динаміку народжуваності та смертності до часів голодомору, в часи голодомору та після.

З вище написаного, можемо прийти до висновку, геноцид – злочин, направлений на фізичне, культурне та соціальне винищення певного народу, роду чи племені. Геноцид існує з того моменту, як з'явилося людство. Першозасновником, який почав піднімати питання про злочин геноциду був Р. Лемкін, який своїми працями та виступами домогся ухвалення Конвенції, яка регулювала відповідальність за цей злочин. Даний документ є міжнародним, і ті країни які його ратифікували, мають притримуватись положень даної Конвенції та сприяти понесенню відповідальності за злочини. Основним проявом злочину геноциду щодо українського народу є голодомор в Україні. Голодомор був створений штучно режимом радянського союзу. За ці роки було знищено значну частину українців, цифри вражають. У всьому світі даний злочин визнано геноцидом, наше сьогодення має знати про це та не допустити знову. Наступний розділ буде присвячено теперішнім подіям, які мають всі ознаки злочину геноциду.

З вказаного вище, робимо висновок, що теоретичні підходи поняття «геноциду» говорять про те, що геноцид – це злочин, який характеризується цілеспрямованими діями з метою повного або часткового знищення певного народу. Проти «геноциду» боротьба йде з початку 20 сторіччя. Основним документом боротьби із цим злочином є Конвенція від 1948 року основоположником якої є Р.Лемкін. Яскравим прикладом геноциду є геноцид українського народу 1932-1933 років, який призвів до вимирання українського населення майже в два рази. Саме ця подія з боку ще тодішньої росії бентежить українських науковців, які намагаються сучасні події ототожнювати із подіями тих часів та змусити рф відповідати за свої злочини.

РОЗДІЛ 2

ПРОЯВИ ГЕНОЦИДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РФ ЩОДО УКРАЇНИ

2.1. Воєнна агресія рф щодо України: ідеологічне підґрунтя, причини виникнення і прояви геноциду

Напруження у стосунках між російською федерацією та Україною розпочалися за часів президентства Януковича і тривають вони майже 10 років. Претензії росії щодо територій України сягають Середньовіччя, росія стверджує, що українські землі насправді російські. Історично, як всі ми знаємо, російський та український шлях щодо здобуття незалежності був у кожного народу свій. Російський президент вважає, що розпада СРСР є незаконним і що росія має право забрати землі собі. Його впевненість в цій думці і призвела до подій, що розпочалися 24 лютого 2022 року з масованого ракетного удару по всій Україні.

Після отримання незалежності Україною, виникла політична розбіжність між Україною та російською федерацією – політична. Київська влада намагається йти шляхом західної демократії, притримуватись європейських цінностей. На відміну від нашого шляху, російський шлях інший, і він українському народові не до вподоби. З набуття незалежності пройшло тридцять років. Даний шлях умовно можна поділити на три етапи – по десять років , коли Україна намагається відійти від російського впливу.

Події 1991 року призвели до того, що більшість населення України проголосували за незалежність України. Росія та Білорусь створили союз між двома державами, але Україна прагнула до вступу у ЄС та жити за європейськими цінностями. З самого початку незалежності ми відчували непокору до політики росії, що в свою чергу, останню не влаштовувало. Тому росія вирішила взяти Україну силоміць.

Таке становище речей дратувало Кремль. На початку своєї незалежності, Україна, яка була третьою країною, яка мала ядерний арсенал, відмовилася від

ядерних ракет, що послабило становище нашої країни перед теперішнім агресором. Гарантією нашої безпеки був Будапештський меморандум, але, як бачимо, на сьогодні він фактично не працює.

До тих пір, поки ЄС не приймало до себе, дії росії були стриманими, але, коли Україна заявила про свій намір доєднатися до ЄС і НАТО, росія проявила себе як агресор.

Перше десятиріччя, коли президентом росії був Б. Єльцин, росія була слабка як економічно так і політично. Війна з Чеченською республікою забирали ресурси російської федерації. У 1997 році, коли був підписаний «Великий договір» та розділений Чорноморський флот, російська федерація визнала кордони України та прийняла Крим як автономну республіку.

Перша спроба переділу кордонів з боку російської федерації була здійснена в 2003 році, коли росія розпочала будівництво дамби в Керченській протоці. На той час президенти домовились та конфлікт було припинено. Але той факт, що росія намагається здійснювати на українській території якісь неправомірні дії, відносини дали перші тріщини та дружба, яка була задекларована між двома країнами почала так би мовити закінчуватися.

Першим та наявним етапом політичних змін у відносинах російської федерації та України були вибори 2004 року. Тодішнім переможцем став В. Янукович, який мав судимість та проросійську позицію. Помаранчева революція цього не допустила і відбулися інші вибори, коли президентом став прозахідний кандидат Віктор Ющенко. Після його перемоги в країні почали відбуватися політичні зміни, вектор яких був направлений в сторону Європейського союзу. Але, на жаль, до лав Європейського Союзу не вступили по сьогоднішній день. Якщо звернутись до історичних подій 2006-2009 років, то ми бачимо, рф перекивала подачу газу двічі, тим самим шантажуючи поставками газу до європейських країн. [4]

Початком подій, що призвели до повномасштабної війни з боку росії, можна вважати 2008 рік, коли тодішній президент США натякнув на можливість вступу до НАТО. Президент росії путін виступив беззаперечно проти. Тоді він дав зрозуміти Заходу, що росія не визнає повної незалежності України, і що вона є частиною росії

- військова агресія рф це як наслідок дій України. На нашу думку Україна є незалежною і має право приймати рішення самостійно. На той час Німеччина та Франція підтримали путіна. [4]

2013 рік ознаменувався перекриттям експорту з України в росію. Такі дії рф призвели до економічних втрат по всій країні. В той момент президентом був Янукович, який повністю був підвладний путіну. Відмовившись підписати документ на євроінтеграцію він створив умови для початку революції в якій загинуло багато українських патріотів. Саме той період розпочав анексію Криму та Донбасу. Після цього Янукович втік, а Україна опинилась в становищі, коли їй знову прийшлося захищати свою незалежність та кордони. Можна сказати що 2014 рік є початком агресії росії проти України.

У той період Україна опинилася перед подіями вибору президента. Тимчасова влада своїми діями або бездіяльністю допустила вхід російських військових на анексовані території. Ті, в свою чергу утворили свої адміністрації, створили незаконні республіки. Анексовані території не визнавалися міжнародною спільнотою, більшість населення виїхало з своїх помешкань на територію України. Після виборів президента, Україна наважилася на антитерористичну операцію (АТО) і почала будувати план повернення своїх територій.

Вперше путін та тодішній президент України Петро Порошенко зустрілися віч-на-віч в червні 2014 року під егідою «нормандський формат». Франція та Німеччина виступали посередниками цієї зустрічі, але компроміс не був знайдений [1]

Літо 2014 року ознаменувалося військовими подіями на Донбасі. Туди зайшла російська армія з метою захисту «русскоязычного населення». Україна вперше втратила своїх бійців в Іловайському котлі. Мінська угода, яка була підписана у вересні з метою припинення вогню, була порушена.

Подальші роки характеризуються як позиційна війна. Кожна із сторін звинувачує один одного в недотримання угоди. У 2015 році сепаратисти перейшли в широкомасштабний наступ. Українська армія зазнала поразки на території Дебальцево. Загинуло багато мирного населення та бійців української армії. Тоді,

знову ж таки, за посередництва Франції була підписана угода по припинення вогню під назвою Мінськ-2. Знову ж таки, угода не виконана ні за яким пунктом, мир не досягнутий, знову ж таки страждають пересічні українці.

Після обрання наступного, після Петра Порошенка, президента – Володимира Зеленського, з яким було підписано Мінськ-2, сторони домовилися на відведення сил з обох боків. Росія домовленості не виконала, звинувачуючи В. Зеленського в невиконанні угоди. [2]

У 2021 році росія почала стягувати свої війська до кордонів України, називаючи такі дії навчанням. Путін в грудні 2021 року попереджав Україну про відмову намірів вступу до НАТО, але Україна відмовилася. Вже 21 лютого 2022 року путін визнав ДНР і ЛНР незалежними республіками, ратифікувавши відповідні документи парламентом країни. О п'ятій ранку 24 лютого 2022 року була оголошена з боку росії спеціальна воєнна операція в результаті якої Київ, Харків, Чернігів та інші міста України були під ракетними ударами майже три місяці та за цей час загинуло багато українців. [8]

2.2. Оцінка впливу воєнної агресії рф на соціальну, економічну та політичну сфери України

Військова агресія Росії проти України має вплив не лише на свідомість пересічних українців, а й впливає на соціальний, економічний та політичний стан країни.

Соціальна сфера – це освіта, охорона здоров'я, житлово-комунальне господарство, пасажирський транспорт і зв'язок, культуру, побутове обслуговування. Усі ці сфери залежать від наявності населення в країні. З початком війни, з України виїхало за кордон майже десять мільйонів осіб. Ті, що не повернуться складає майже чотири мільйона осіб. Це дані статистики ООН у справах біженців. [28]

За даними статистичних довідників Міжнародної організації з міграції, кількість українського населення, яке знаходилось поза межами України було біля 2

млн. осіб. Тобто людей, яких вже не повернути, складає майже 6 мільйонів осіб. Це населення працездатного віку, яке втратила Україні з-за військових дій.

Внутрішньо переміщені особи, які втратили своє житло, свою землю становить більше 7 млн. осіб. Ці дані відомі станом на початок червня 2022 року. На сьогодні, офіційних статистичних даних ще немає, але очевидно, що така кількість значно збільшилась.

Багато осіб, не менше 1 млн., знаходиться на тимчасово окупованих територіях. Це все потенціал України, і він втрачається, адже людям потрібно жити та пристосовуватись до змін.

Мобілізовані особи – чоловіки працездатного віку, які є основною рушійною силою розвитку економіки, становлять понад 1 млн. осіб. Це є найстрашнішим для держави, адже сильна стать виконує важку роботу, з якою не впорається ні одна жінка.

Зважаючи на вище наведені цифри, можна сказати, що більш ніж 20 млн українських громадян втратили свої зв'язки та не приймають участь у формуванні капіталу України.

З-за міграційних процесів та мобілізації, катастрофічна ситуація складається з безробіттям. Адже більшість власників бізнесу зазнали даних процесів і не мають змоги працювати, більшість територій окуповано або знищено. Як вказують статистичні дані з аналітичних статей близько 15 млн. громадян залишилися без роботи. Рівень безробіття під час війни значно більший аніж при ковіді. Звичайно всі ці процеси призвели до занепадання всіх сфер соціального життя – освіти, оплати житлово-комунальних послуг, охорону здоров'я тощо.

Виходячи з того, що бізнес не працює, існує великий відсоток відтоку працездатного населення, є великий вплив і на економіку країни та її ділову активність.

З початку війни спостерігається зменшення поповнення бюджету України та спостерігається відтоки з бюджету. Важлива та витратна частина бюджету – виплати тимчасово переміщеним особам, майже 15 мільярдів гривень щомісяця.

Державний бюджет — головний загальнодержавний фонд централізованих коштів.[6] Бюджет України, ніби кошторис, він концентрує доходи від усіх галузевих сфер та централізовано планує витрати на соціальні потреби держави, утримання органів влади, планує витрати на оборону України тощо. Бюджет затверджується Верховною Радою України та вносяться коригування у разі потреби також Верховною Радою. [11]

Економіка країни може триматись лише тоді, коли доходи перевищують видатки. Для кращого розуміння трагічності в економіці в Україні від війни, проаналізуємо фінансові показники доходів та витрат державного бюджету за період з січня по серпень 2021 року та з січня по серпень 2022 року.

Таблиця 2.1 – Порівняння показників державного бюджету 2022 року та 2021 року після російської агресії проти України [6]

Виконання державного бюджету України в 2021 р. (млн. грн.)			Виконання державного бюджету в 2022 р. (млн. грн.)			Відхилення показників 2022 р. до 2021 р.			
2021	Доходи	Видатки	% видатків в доходах	Доходи	Видатки	% видатків в доходах	Відхилення доходів 2022 р. від 2021 р.	Відхилення % видатків 2022 р. від 2021 р.	Відхилення % видатків до доходів 2022 р. від 2021 р.
січень	66209,2	71570,4	108,09	89303	70648,1	79,11	23093,8	-922,3	-28,98
лютий	143508,7	164335,7	114,51	208359,3	182993,8	87,82	64850,6	18658,1	-26,68
березень	251553,7	276058,3	109,74	328956,7	383100,6	116,45	77403	107042,3	6,71
квітень	357471,1	385252,7	107,77	412559,6	558752,4	135,43	55088,5	173499,7	27,66
травень	476168,8	509428,2	106,98	520014,8	784213,9	150,80	43846	274785,7	43,82
червень	591953	633631	107,04	628193,3	1036726	165,03	36240,3	403094,5	57,99
липень	681005,3	732441,3	107,55	806980,3	1218507	150,99	125975	486066	43,44
серпень	820578,2	828410,3	100,95	1031460	1450246	140,60	210881,3	621835,4	39,64
Разом	3388448	3601128	106,27	4025827	5685187	141,21	637378,5	2084059,4	34,94

Зведена таблиця 1 свідчить, що доходи бюджету, в порівнянні з 2021 роком збільшились. Збільшення доходів держави відбувається не за рахунок податків від бізнесу, а за рахунок грантів від держав, яка надається нашій державі в цей час. Найбільше збільшення доходної частини спостерігається в серпні 2022 року. Видатки 2022 року значно більші за показники 2021 року. Вже з лютого місяця

відбувся значний стрибок в показниках. В даний час всі фінансові ресурси спрямовуються на військове забезпечення країни та захист українських громадян. Всі соціальні, економічні, промислові сфери майже не фінансуються. Таке становище речей призводить до занепаду країни. Відсутність розвитку відобразиться в наступних роках, і ці показники будуть негативніші і негативніші.[15]

З даних таблиці можна побачити, що з березня 2022 року, в порівнянні з 2021 роком, почали зростати процент видатків над доходами у бюджеті. Так вже в березні % відхилення становив 6,71%, в квітні 27,66% в червні 2022 року процент відхилення був найбільшим і становив 57,99%. Представимо зміну відхилень на рисунку 1.

Рисунок 2.1 – Відхилення % видатків над доходами бюджету в динаміці за січень – серпень 2022 року до 2021 року

Як видно з рисунку 1, лінія тренду збільшення видатків має сталу тенденцію йти до верху. Поки країна не вийде з військового положення та не почне сталий розвиток, показники не зміняться. Все це відображається на людях, вони не можуть спокійно жити та планувати свій власний бюджет, розвивати бізнес та, відповідно, наповнювати бюджет. Україна як ніколи потребує допомоги своїх «друзів» та сподівається на закінчення цього страшного періоду в своєму житті.

Агресія росії підірвала весь геополітичний порядок. У політичному плані щодо України, війна загрожує суверенітету України. Світова політика повернулася до своєрідної Холодної війни. Військова агресія росії – це своєрідний виклик європейським державам щодо втрати встановленого у їх країнах порядку. Країни Європи відчують на собі наслідки війни в Україні – це біженці, яким необхідно надавати матеріальну допомогу, підвищення ціни на газ, перебудова промислового комплексу під реалії сучасності в умовах військової агресії росії. Росія виправдовує переміщення кордонів силою та розв’язання війни в Україні розширенням НАТО у перші пострадянські роки та подальшими діями з боку США в Афганістані, Іраку, зміни кордонів у Сербії та Косово тощо. Західні країни, в свою чергу, звинувачують втручання росії в зміни кордонів Придністров'я та Молдови, в визнанні Абхазії та Осетії як окремих держав, в анексії Криму в 2014 році та створення донецької та луганської незалежних республік на території України. Захід також звинувачує росію в порушенні Гельсінського заключного акту щодо недоторканості кордонів. Події 2022 року створили умови для дестабілізації світового порядку, кризові країни створюють альянси шляхом об'єднання один з одним за підтримки росії та Китаю. Як ми бачимо, Китай претендує на Тайвань, Японія почала претендувати на Курильські острови. Спірні питання за території виникають між Арменією та Азербайджаном щодо Нагорного Карабаху, Грузія претендує на повернення своїх територій – Абхазії та Осетії. Так, в березні 2022 року Рада Європи офіційно визнала акт військової агресії проти Молдови, в результаті якого Придністров'я було окуповано російською федерацією. Європа, США та Великобританія об'єднали свої зусилля методом надання допомоги Україні зброєю з метою виснаження росії, вводять постійні санкції які впливають на економіку росії та на рівень життя пересічних росіян. Російське населення не має змоги користуватися європейськими благами, що призводить до невдоволення всередині країни.[3]

Отже, з вище написаного, на нашу думку, можна стверджувати, що війна в Україні з росією призвела до занепаду країни в усіх сферах. Але Україна оговтається, бізнес адаптується під нові реалії життя і буде працювати. Але російські громадяни постраждають від світових санкцій. Відсутність європейської

підтримки відгукнеться непоправними наслідками для російської економіки. Це буде не відразу, поступово, але росія зрозуміє свою помилку.

2.3. Ухвалення резолюції Європарламентом з приводу дев'яностих роковин Голодомору в Україні, яка визнає події 30-х років минулого століття геноцидом українського народу як прецедент визнання геноциду

На тлі існуючих військових подій та винищення українських міст та сіл, вбивство мирних громадян, Україні як ніколи необхідно показати агресору, що за все буде відповідь. Важливим моментом для українського народу є прийняття та ухвала Європарламентом резолюції, що визнала події 30-х років в Україні злочином геноциду.

Ухвалення є офіційним документом, що підписаний кількістю в 507 депутатів, що проголосували «за», який засуджує штучний голодомор в Україні.

Основною тезою резолюції є те, що голодомор в Україні в 30-тих роках визнаний Європейським парламентом і був створений штучно з метою фізичного винищення українців. Парламент прийняв та признав смерть мільйона українців, признав знищення української культури.

Дана резолюція говорить про солідарність щодо українського народу на тлі сучасної війни та здійснена з метою вшанування пам'яті щодо загиблих від сталінських репресій 30-х років минулого сторіччя.

В тексті резолюції однією з головних тез є звернення до країн колишнього радянського союзу, а особливо до росії про розкриття архівних даних щодо подій 1932-1933 років, наголошує на процесі обізнаності всіх країн про ті події, а також інші злочини що були скоєні під владою Сталіна. Резолюція наголошує на необхідності знати ті події з метою запобігання їх у майбутньому.

При прийнятті резолюції, більшість депутатів Європарламенту із засудженням відносяться до агресивних дій російської федерації проти України в теперішній війні. Вони стверджують, що росія продовжує геноцид українського народу в

сучасній війні з метою знищення України як держави, знищення культурної спадщини, світогляду тощо.

Засудження резолюції стосуються й агресії росії, яка породжує продовольчу кризу перешкоджаючи експорту зерна в країни, які потребують його.

Резолюція тісно пов'язана із Конвенцією ООН про поняття геноциду. Даний документ визнає злочин геноциду як навмисну руйнацію національних, етнічних, расових або релігійних груп людей, вбивство та спричинення тілесних ушкоджень цій групі людей.

Ухвалена Резолюція Європарламенту буде передана у Верховну Раду, Президенту та уряду України, високому представнику ЄС, тощо.[10]

На наш погляд, відповідно до розритого питання в другому розділі роботи, основною причиною виникнення напруженості між Україною та рф є неприйняття рф незалежності нашої країни. Україна вирішила йти на захід та прийняти європейські цінності та запровадити їх у своє життя. Росія цього не змогла допустити, оскільки вважає українські землі своєю власністю. Сьогоднішній конфлікт є наслідком таких подій і тягнеться він ще з початку здобуття незалежності нашої держави.

Повномасштабна агресія рф проти України вплинула на соціальну, економічну та політичну сфери життя. Соціальна сфера на сьогодні стосується міграційних процесів. За кордоном зараз проживає більше 4 млн. осіб. Серед них більша частина молоді. Для країни це є негативним явищем, оскільки молодь є основою розвитку майбутнього. В економічному плані також є негативний вплив. Бюджет, за рахунок закриття бізнесу, не поповнюється, але витрати зростають. Політичний аспект зазнає також різних змін. У політичному плані щодо України, війна загрожує суверенітету України. Ухвалена резолюція, щодо визнання геноциду України, повинна стримати від подальших агресивних дій російської федерації проти України.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗНАННЯ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РФ ЩОДО УКРАЇНИ ГЕНОЦИДОМ

3.1. Міжнародний суд ООН та інші міжнародні організації які мають юрисдикцію щодо визнання злочину геноцидом

Міжнародний Суд реалізує відповідальність держав за злочини геноциду на підставі статті 9 Конвенції про геноцид. Одним із головних органів системи ООН є Міжнародний суд ООН. Його було засновано ООН, який склав Статут в якому говориться про проведення мирним шляхом, дотримуючись принципів справедливості та міжнародного права, вирішення міжнародних спорів, які призводять до порушення миру. Тільки держави можуть бути сторонами спору, що розглядає Суд. До відання Суду належать усі справи, що будуть передані йому сторонами, всі докази та факти, що підпорядковуються діючим договорам та конвенції. Результат рішення суду діє лише на ті країни, що приймають участь у вирішенні спорів. Воно також є остаточним та не підлягає оскарженню [5].

В контексті діяльності міжнародного суду персональну юрисдикцію, або юрисдикцію Суду *ratione personae*, можна визначити як умови, при дотриманні яких держава може звернутися до Суду або стати відповідачем у справі [7]. Стаття 34 Статуту Міжнародного суду говорить про те, що відповідачами по справі можуть бути лише ті держави, які розглядає на засіданні Міжнародний Суд. Це повністю співпадає з положеннями Конвенції. Для того, щоб звернутися у Міжнародний суд, повинні бути такі вимоги:

1. Держава має прийняти юрисдикцію Суду.
2. На момент позову мати доступ до міжнародного Суду.

Стаття 35 Статуту Міжнародного Суду говорить про те, що доступ до справи мають бути у всіх сторін справи. Тобто участь може приймати й третя сторона, якщо у цьому є необхідність. При розгляді справи злочину геноциду вислуховуються докази з усіх сторін.

Стаття 36 Міжнародного Суду охоплює такі поняття при розгляді справи:

1. Всі справи приймаються з обох сторін, що передаються Суду;
2. Всі питання, що передбачені Статутом Міжнародного Суду розглядаються без упереджень. Дані питання не повинні суперечити діючим договорам та конвенціям;
3. Всі правові спори в межах юрисдикції розглядаються.

В даному контексті під фразою «всі справи» мається на увазі сформована справа із наявними доказами, згідно укладання спеціальної угоди. Під фразою «всі питання» мається на увазі ті питання, які в майбутньому можуть стати справами. Дані питання передбачені в міжнародних договорах під назвою «компромісні умови».

На день розгляду справи, договори повинні бути діючими та чинними. За інших обставин, Міжнародний Суд не буде розглядати питання з визначеного злочину. З вище викладеного можна сказати, Міжнародний Суд при визнанні злочину геноциду керується статтями 35 та 36 Статуту вищезазначеного Суду, що уповноважує суд розглядати всі справи та питання передбачені міжнародними договорами та конвенціями та статтею 9 конвенції, в яких вказані «компромісні умови» про геноцид та конкретизує юрисдикцію Міжнародного Суду в даному питанні. Наприклад на сьогодні, використовуючи статтю 9 Конвенції «компромісні умови» Міжнародний Суд розглядає чотирнадцять справ і дана стаття є найбільш затребуваною у справах. Спір має місце у випадку, коли «твердження однієї сторони однозначно протиставляється твердженню іншої» .

Важливим традиційним джерелом у боротьбі з геноцидом є Римський статут Міжнародного кримінального суду (МКС) від 17 липня 1998 року. Стаття 5 Римського статуту поширює юрисдикцію МКС на злочин геноциду, який вважається одним з найтяжчих злочинів, що викликає занепокоєння міжнародної спільноти в цілому; стаття 6 Статуту МКС містить визначення злочину геноциду та перелік актів геноциду, які майже ідентичні тим, що викладені в статті 2 Конвенції 1948 року Статут МКС майже ідентичний тому, що викладений у статті 2 Конвенції 1948 року. Офіційна публікація Міжнародного кримінального суду, видана в Гаазі в 2013 році під назвою "Елементи злочинів", описує міжнародний злочин геноциду та

елементи інших міжнародних злочинів, що підпадають під юрисдикцію Суду. "Елементи злочинів" відтворюються з офіційних звітів Асамблеї держав-учасниць Римського статуту МКС та Офіційного звіту Конференції з перегляду Римського статуту МКС, що відбулася в Кампалі з 31 травня по 11 червня 2010 року. У самій публікації "Елементи злочинів" пояснюється, що "елементи злочинів, перелічені в публікації, допомагають Суду в тлумаченні та застосуванні статей 6, 7 і 8 відповідно до Статуту МКС". Стаття 6 Статуту МКС містить перелік п'яти актів геноциду. Відповідно, в публікації МКС "Елементи злочинів" елементи злочину геноциду винесені в окремі пункти, щоб полегшити ідентифікацію відповідних елементів. Для встановлення факту геноциду, що полягає у вбивстві членів певної національної, етнічної, расової чи релігійної групи (відповідно до статті 6 (а) Статуту МКС), необхідним елементом є те, що злочинець (тобто виконавець акту геноциду) вбиває (спричиняє смерть) одну або більше осіб, які належать до цієї групи. Для того, щоб встановити акт геноциду, який полягає в заподіянні серйозних фізичних ушкоджень або психічного розладу членам певної національної, етнічної, расової чи релігійної групи (відповідно до статті 6 (b) Статуту МКС), злочинець повинен заподіяти серйозні фізичні або психічні ушкодження одній або кільком особам, що належать до відповідної групи. Такі дії можуть включати, але не обов'язково обмежуватися катуваннями, згвалтуваннями, сексуальним насильством та нелюдськими або такими, що принижують гідність, діями. Для того, щоб встановити акт геноциду, який полягає у навмисному створенні від імені певної національної, етнічної, расової чи релігійної групи життєвих умов, розрахованих на фізичне знищення всієї або частини цієї групи (згідно зі статтею 6 (c) Статуту МКС), необхідними елементами є: те, що злочинець є одним із членів цієї групи або кілька осіб відповідної групи, а також те, що умови життя були розраховані на фізичне знищення всієї або частини відповідної групи. Термін "умови життя" може включати, але не обов'язково обмежуватися цим, умисне позбавлення ресурсів, необхідних для виживання, таких як їжа, медичні послуги або систематичне виселення з дому. Для того, щоб встановити акт геноциду, що складається з заходів, спрямованих на запобігання народженню дітей серед певних національних,

етнічних, расових або релігійних груп (відповідно до статті 6(d) Статуту МКС), необхідними елементами є: те, що злочинець вжив певних заходів проти одного або більше членів відповідної групи, що такі заходи були вжиті з наміром запобігти народженню дітей у відповідній групі[27].

3.2. Ступінь та повнота інформованості міжнародного середовища про злочини що відбуваються в Україні

З початком повномасштабної війни РФ проти України, увесь світ був шокований діями країни-агресора. Ніхто не міг подумати, що в двадцять першому сторіччі може статися така зухвала подія. З самого початку війни, майже весь світ став на захист українців та, ці країни, допомагали як матеріально так і гуманітарно. Країни Європи надали притулок біженцям з України, а саме жінкам та малолітнім дітям. Керівництво України постійно, на всіх конференціях показує злочини, що відбувалися та відбуваються з-за бойових дій. Більшість міст зруйновано, міграційні процеси набувають катастрофічних масштабів.

Україна працює над обізнаністю міжнародної спільноти щодо агресії російської федерації проти України та працює над створенням спеціального трибуналу з метою відповідальності Росії за вчинені дії проти населення України. Наша держава розширює міжнародну коаліцію з даного питання шляхом інформованості на загал та примушення російської федерації визнати свої злочини.

Останніми подіями, що свідчать інформованість про злочини з боку РФ є наприклад те, що 27 лютого 2023 року, Міністр закордонних справ Д. Кулеба на сесії Ради ООН з прав людини закликав підтримати Спецтрибунал. У Раді ООН прийняли участь 55 країн. Кількість та географія учасників свідчить про пріоритет у вирішенні питання притягнення до відповідальності Росії щодо вчинення агресії проти України. Серед країн, які приймали участь в особі міністрів закордонних справ були: Бельгія, Данія, Ісландія, Коста Рика, Ліхтенштейн, Маршалові Острови, Словенія, Франція, Швеція.

Основним питанням, яке було на розгляді, було питання викрадення українських дітей та примусового усиновлення російськими сім'ями. Також, Д. Кулеба наводив приклади злочинів, які відповідають безпосередньо злочину геноциду – фізичне знищення людей від ракетних обстрілів, від атак шахідами по мирним населеним пунктам України.

26 січня 2023 року представники 21 держав зібралася у Празі на установче засідання Коаліції зі створення Спецтрибуналу, організоване МЗС України для встановлення критеріїв притягнення політичного та військового керівництва РФ до відповідальності за злочин агресії проти нашої держави.

22 лютого 2023 року МЗС України зібрало 45 держав на захід високого рівня ООН, що мали на меті розглянути порушення прав людини під час російської агресії, однією з ключових тем якого стало створення Спецтрибуналу.

За підсумками переговорів Міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби в Нью-Йорку, Гватемала стала першою країною Латинської Америки, яка вирішила приєднатися до Коаліції зі створення Спецтрибуналу.

На підтримку нашої держави виступили 48 держав та 5 міжнародних організацій.

Із заявами на підтримку України виступили безліч держав серед яких: ФРН, Франція, Австралія, США, Канада, Велика Британія, Нідерланди, Польща, Литва, Латвія, Словенія, Естонія, Молдова, Данія, Швеція, Норвегія, Фінляндія, Чехія, Угорщина, Словаччина, Мексика, Північна Македонія, Албанія, Чорногорія, Португалія, Болгарія, Нова Зеландія, Кіпр, Італія, Ісландія, Грузія, Хорватія, Корея, Іспанія, Коста-Ріка, Бразилія, Японія, Боснія і Герцеговина, Ірландія, Бельгія, Колумбія, Канада, Ліберія, Перу, Сінгапур, Палестина, Беліз.

Основними тезами з підтримки України є:

- Росія відповідь за свої дії
- Буде більше санкцій, які вплинуть на економічний стан росії
- Акт агресії росії виключає від сумісних дій та рішень в рішеннях міжнародної спільноти
- Готовність надання допомоги біженцям без винятку з України.

Міжнародні організації беззаперечно засуджують дії росії. Президент Європарламенту обіцяє притягнути до відповідальності путіна. НАТО на постійній основі обговорюють російську агресію. Сьогодні НАТО говорить про те, що може ввести свої війська на деякі території України.

ООН вбачає найвищим пріоритетом недопущення подальшої ескалації, запобігання жертвам серед цивільного населення, переміщенню та руйнуванню цивільної інфраструктури.

Одним з основних злочинів на сьогоднішній день з боку росії – це підрив Каховської гідроелектростанції – це гуманітарна, екологічна та хімічна катастрофа. Це злочин проти людяності, гуманітарний злочин. Свідки стверджують про величезну кількість загиблих у районі катастрофи. Весь медіа-простір вже знає про катастрофу та хто в ній винний. Проблемою є те, що міжнародна спільнота з приводу цього питання хоче проводити розслідування. В свою чергу, Дмитро Кулеба наголошує, що винною є росія, оскільки дана територія була окупована в минулому році та відповідальність несе саме окупант.

Міністр закордонних справ на постійній основі закликає держави – члени ради ООН постійно розслідувати злочини та порушення в Україні. Найбільшою загрозою становить можливість підриву Запорізької атомної електростанції. Наслідки таких дій вплинуть на екологічну безпеку усіх країн Європейського союзу.

3.3. Форми відповідальності за злочин геноциду та ймовірність їх застосування щодо рф

Зважаючи на всі події в світі щодо злочину геноциду відповідно до інших держав, міжнародний кримінальний суд виділив основні форми відповідальності за злочин геноциду.

1. Попереднє притягнення до відповідальності особи за вчинення геноциду не є обов'язковою умовою для настання відповідальності держави за геноцид, змову, підбурювання, атака або співучасть у вчиненні геноциду, «бо інше розуміння позбавило б Конвенцію правових засобів захисту у певних ситуаціях: наприклад,

геноцид вчинено на території країни її керівниками, які все ще мають значний контроль, зокрема, над міліцією, прокуратурою, судовою системою, а міжнародний трибунал, наділений юрисдикцією здійснювати відповідне переслідування, не створено; або відповідна держава визнала порушення зі свого боку» [6].

2. Відповідальність держави за геноцид, а також за конспірацію, підбурювання, диверсія та співучасть у вчиненні геноциду настає у разі, коли цей злочин можна вважати скоєним державою. Суд, керуючись нормами міжнародного права, виокремив можливі випадки такої ситуації: вчинення геноциду державними органами відповідно до чинного національного законодавства, оскільки «будь-яка дія державного органу у міжнародному праві вважається дією самої держави, і відповідно, призводить до відповідальності держави, якщо така дія полягає у порушенні її міжнародних зобов'язань» [6]. Відповідно до звичаєвого міжнародного права «державним органом є особа або об'єднання осіб, які утворюють організаційну структуру держави та діють від її імені» [6]. Вчинення геноциду особою, об'єднанням осіб, які можуть для цілей міжнародної відповідальності вважатися державними органами, навіть якщо такий їхній статус не передбачено національним законодавством, за умови, що такі особи, об'єднання є «повністю залежними» від держави, інструментом якої вони є. У таких випадках варто аналізувати характер взаємин між особою та державою, з якою вона тісно пов'язана: інше вирішення цього питання дало б державам змогу уникати міжнародної відповідальності шляхом діяльності через таких осіб, їх об'єднання» [6].

3. Відповідальність держави за геноцид настає у разі, коли його вчинено під прямим контролем держави. Ознаками цього типу відповідальності є те, що державні органи, наділені відповідним статусом чинним національним законодавством, вчиняють геноцид шляхом надання інструкцій або настанов злочинцям, чи ефективного контролю над вчиненням злочину, і, як наслідок, такі дії призводять до порушення відповідних міжнародних зобов'язань. Для визнання відповідальності необхідним є доведення того, що «ефективний контроль, настанови, інструкції мали місце відносно кожного окремого епізоду..., а не взагалі відносно усієї операції» [6].

4. Співучасть у геноциді проявляється в допомозі або сприянню згідно інструкцій або настанов чи під пильним контролем з боку того, хто здійснює геноцид. За співучасть також є відповідальність. Для прикладу росії на сьогодні допомагає білорусь, вона може бути притягнута до відповідальності як співучасник. Вона знає про намір та бажання росії здійснити злочин і допомагає їй. [6].

Розглянемо, чи може рф нести відповідальність, виходячи з вищенаведених форм відповідальності. В процесі військових дій росії більшість українців залишили свої домівки, але це не найстрашніше. Найстрашніше – це загибель українців від рук і ракет росіян. Це трагедія, за яку винний має понести відповідальність.

Прямий, цілеспрямований терор України та її мешканців – це спосіб ведення війни з боку росії. Якщо згадати жахливі події минулоріччя по відношенню до мешканців Бучі, Ірпені, Гостомеля, Чернігова тощо, то ми бачимо прямі докази вчинення злочину геноциду російськими окупантами. Крім злочинів щодо вбивства, гвалтування як дорослих так і дітей, російський наратив, що України не існує є потужним доказом щодо геноциду українського населення. Окуповані території очищують від українських пам'ятників, встановлюють свої, перейменовують населені пункти – все це доказ злочину – знищення всього українського.

Верховна рада України постійно наголошує на заяві про юридичне визнання геноциду в Україні на даний момент. Політичне визнання цього факту є, але юридично довести злочин такого характеру є не легким процесом.

Проблема в тому, що факт убивства цивільних громадян, згвалтування, примусова депортація юридично можуть трактуватись як воєнні злочини або злочинами проти людства і застосовуватись до конкретних осіб, а не до країни – агресора.

Злочин «геноциду» є злочином серед усіх злочинів. Такий злочин спрямований не лишень заподіяти шкоди щодо здоров'я окремих людей, а передбачає повне знищення нації, знищення етнічної приналежності тощо.

Для визнання злочином «геноцид» відпочатку йде засудження саме як воєнних злочинів, злочини проти людяності, а лише потім, на основі доказів, кваліфікуються

як злочин «геноциду». Саме для цього, по можливості, свідки таких страшних подій мають їх фіксувати та поширювати.

Перевірка доказів може тривати досить довго, а процедура визнання злочину може бути дуже складною.

При визнанні юридично злочину «геноциду», вбивства не є основним доказом. Він може вчинятись не обов'язково у формі вбивства.

У Заяві Верховної ради від 14 квітня 2022 року вказується, що російська федерація протягом трьох місяців здійснила всі злочини геноциду, які прописані в Конвенції на території України, крім здійснення заходів спрямованих на запобігання дітонародженню в Україні. [26]

У визначенні геноциду, кількість вбитих чи травмованих не має значення, має значення, що проти них існував намір повного знищення.

А з урахуванням відомих прикладів знищення українців на тимчасово захоплених територіях не можна виключати висновку, що за наявності відповідних воєнних можливостей щодо захоплення більших територій України геноцид українців збройними силами росії відбувався би у набагато більших масштабах.

Конвенція проти геноциду містить досить вузький і виключний перелік захищених груп людей, щодо яких може бути вчинений геноцид, який включає лише національні, етнічні, расові або релігійні групи. В Заяві ВР від 14 квітня 2022 року такою захищеною групою визнано Український народ як сукупність громадян України всіх національностей, що проживають на території України.

З вище написаного, можна зробити висновок, що геноцид кваліфікується не за причетністю до певної національної, етнічної, расової або релігійної групи. Не важливо чи є є людина громадянином України. Адже багато хто живе в Україні, які народжені в росії. Вирішуючим фактором є саме факт бажання знищити на цій території населення яке проживає, винищити вщент його культуру, звичаї та уподобання. Як приклад з міжнародної справи кримінального трибуналу щодо Руанди засудження особи за злочин геноциду достатньо визначення того, щоб сам злочинець сприймав жертву та знищував її як таку.

Таким чином, на нашу думку, геноцид відрізняється від воєнних злочинів чи злочинів проти людяності за такими ознаками:

- Має бути цілеспрямований намір держави у вигляді керівництва на знищення іншої держави методом знищення людей як фізично так і гуманітарно. Для цього має бути чіткий наказ, план чи загальна політика дій.
- Особа, яка чинить такі дії повинна усвідомлювати в повній мірі свої дії.

На жаль, заяви путіна в медіа просторі щодо України та вирішення питання щодо знищення української нації є недостатніми доказами злочину геноциду. Він постійно наголошує на тому, що українці нам не вороги, українці є заручниками влади яка є «маріонеткою» Британії, США чи Європи. В своїх промовах путін ніби жаліє український народ та хоче його визволення. Тому, доказів щодо його дій немає. Доказами злочинів можуть слугувати лише факти. В широкому сенсі потрібно буде довести, що дії збройних сил Росії спрямовані на знищення українського народу як захищеної групи, а випадки масових вбивств, зокрема в Бучі, Ірпені, Бородянці, Маріуполі, а також знищення цілих населених пунктів, зокрема Харкова і Маріуполя, спрямовані на реалізацію цього геноцидального наміру Росії.

Отже, після написання даного розділу, з вказаного вище робимо висновок, що основним міжнародним органом, що визначає факт злочину геноциду є міжнародний суд ООН та міжнародний кримінальний суд. Вони діють згідно зі статтями Конвенції. Необхідно відмітити той факт, що довести злочин геноциду в правовому полі є досить важко. Для цього мають бути доведені всі факти злочину згідно з Конвенцією. Україна, в своїх зверненнях до міжнародних організацій, постійно засвідчує факти злочинів, показує світу задокументовані кадри дій рф до українців. Міжнародна спільнота проінформована настільки, наскільки це взагалі можливо. В даному розділі були приведені факти інформованості з боку нашої держави в особі його керівництва. Спираючись на минулі досвіди, міжнародним кримінальним судом було виділено форми відповідальності за злочин геноциду. Дії рф під час повномасштабної війни мають весь цей перелік, тому на нашу думку, агресія рф є злочинцем і має бути покарана за всі злочини.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи написане вище та визначивши мету роботи як пошук теоретичних і практичних передумов для визнання злочинів спричинених рф в Україні геноцидом українського народу , зробимо висновки виходячи із поставлених завдань:

1. Розглянуто поняття, теоретичні підходи та надано загальну характеристику злочину геноциду. Офіційно термін геноцид був визнаний в 1948 році за результатами праці вченого Рафаеля Лемкіна. Він є основоположником відповідальності за геноцид. Конвенція верше надала тлумачення геноциду як:

а) фізичне знищення членів групи за етнічною, релігійною , національною тощо приналежністю;

б) катування, спеціально створені умови для тілесних ушкоджень людей певної групи щодо якої здійснюється злочин;

в) створення умов, при яких неможливо не те що жити , а й існувати. Такі умови призводять до фізичного знищення без присутності самого злочинника.;

г) створення штучних умов, що призводять до запобігання дітонароджень всередині групи;

е) викрадення дітей [6].

2. Визначено основні положення Конвенції щодо запобігання злочину геноциду та покарання за нього. Конвенцію ратифікували 149 держав. Геноцид є злочином у міжнародному праві і згідно міжнародного права є й відповідальність.

Основні положення Конвенції включають в себе 19 статей. Стаття перша Конвенції визначає обов'язки держав щодо визнання злочину геноциду. Стаття друга та третя розкривають сутність геноциду. В статтях шість та дев'ять відображено юрисдикційні положення щодо держав, міжнародних кримінальних судів тощо щодо визнання злочину геноциду. Статті десять – дев'ятнадцять містять заключні положення.

3. Провели ретроспективний аналіз подій, що мали ознаки геноциду українського народу в минулому. Характеризуючи геноцид, в роботі було

розглянуто історичні події голодомору в 1932-1933 роках. Аналізуючи цей злочин, було визначено, що даний злочин визнано міжнародною спільнотою як акт геноциду та осуджено багатьма державами.

В результаті дослідження зроблені наступні висновки. Злочин геноциду визнає міжнародний суд ООН та міжнародний кримінальний суд. Міжнародний Суд повністю відповідає Конвенції у своїх тлумаченнях злочину. Статутом в статтях 35 і 36 є прописана відповідальність та процес розгляду справ та інших питань що злочинів геноциду. Вирішення вердикту Міжнародного Суду є остаточним та перегляду не підлягає .

4. Визначили ідеологічне підґрунтя, причини виникнення і прояви геноциду з боку рф щодо України. Основною причиною виникнення напруженості є неприйняття рф незалежності нашої країни. Україна «дивилась» у бік Заходу, що зовсім не влаштовувало росію. Конфлікт росії і України – це наслідок 30-річної боротьби протистояння української націоналізації проти російського впливу. Початок конфлікту датується 2014 року. В цей рік росія окупувала ряд українських територій – Крим, частину Донбасу. Україна відвойовує свої землі.

5. Здійснили оцінку впливу воєнної агресії рф на соціальну, економічну та політичну сфери України. Повномасштабна агресія рф проти України вплинула на соціальну, економічну та політичну сфери життя. Соціальна сфера на сьогодні стосується міграційних процесів. За кордоном зараз проживає більше 4 млн. осіб. Серед них більша частина молоді. Для країни це є негативним явищем, оскільки молодь є основою розвитку майбутнього. В економічному плані також є негативний вплив. Бюджет, за рахунок закриття бізнесу, не поповнюється, але витрати зростають. Політичний аспект зазнає також різних змін. У політичному плані щодо України, війна загрожує суверенітету України. Світова політика повернулася до своєї рідної конфронтації блоків, тільки кордони Західного блоку змістилися на Схід у порівнянні з часом Холодної війни. Вторгнення Росії в Україну є викликом для європейського безпекового порядку.

6. Розглянули ухвалення резолюції Європарламентом з приводу дев'яностих роковин Голодомору в Україні. На тлі сучасних подій, Європарламент,

кількістю голосів «за» більше 500 прийняв резолюцію щодо визнання злочином геноциду 30-х років щодо голодомору. Саме ухвалення даної резолюції говорить про те, що за все буде відповідь і відповідне покарання.

7. Розглянули діяльність міжнародного суду ООН та інших міжнародних організацій, які мають юрисдикцію щодо визнання злочину геноцидом. На основі порівняльного аналізу юрисдикції МС та міжнародних кримінальних судів було визначено форми відповідальності за злочин геноциду. На основі цих форм відповідальності, було проаналізована вірогідність визнання злочину геноциду з боку РФ. Злочини даної країни мають яскравий вигляд щодо форм перелічених в роботі. Визнання геноциду з боку РФ має всі ознаки і мають бути визнані міжнародною спільнотою, та винні мають бути покарані.

8. Проаналізували ступінь та повноту інформованості міжнародного середовища про злочини що відбуваються в Україні. З початком повномасштабної війни РФ проти України, вся влада, починаючи від президента інформує міжнародну спільноту про злочини, що відбуваються на Україні. Розділ 3 роботи та підпункт 3.2 яскраво розкриває масштабність даної інформованості. Ми це бачимо і з новин. Немає такого, щоб президент України не скористався б можливістю виступити перед міжнародною спільнотою про війну. Його виступи мають велике значення, адже чим більше країн проінформовано про проблеми, тим більше буде допомоги від держав в якості зброї.

9. Визначили форми відповідальності за злочин геноциду та ймовірність їх застосування щодо РФ. Форми відповідальності – це покарання російських держслужбовців та санкційні дії з боку України та держав, що підтримують та солідарні з Україною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агресія Росії проти України: історичні передумови та сучасні виклики / Упорядн. П.П.Гай-Нижник. – К.: «МП Леся», 2022. 33 с.
2. Борщевський С. Війна проти України. Другий фронт: гуманітарний // День. – 20. – № 179. – 5 жовтня 2022 р. 45 с.
3. Верстюк, В. Голодомор, геноцид українського народу [Текст] / В. Верстюк, В. Тылищак, И. Юхновский. – К. : вид. ім. Олени Теліги, 2008. – 25 с.
4. Відновлення України через діалог усіх українців. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3605567-vidnovlenna-ukraini-cerez-dialog-usih-ukrainciv-svitu-obednavsis-zrobiti-nemozlive-vsuperec-usomu.html>. (дата звернення 05.05.2023).
5. Гай-Нижник П. П. Корупція в Україні: (не)протидія влади й законодавчий популізм (нотатки з недавнього минулого та про (не)уроки історичного досвіду) // Гілея. – 2021. – Вип.100 (№9). С. 47-89.
6. Гай-Нижник П. П. Росія проти України (1990–2016 рр.): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. – К.: «МП Леся», 2021. С. 125-133.
7. Голод в Україні 1932 – 1933 [Текст] / упоряд. Н. Дюк : виб. статті. – Луцьк : Терен, 2006. – 164 с.
8. Голодомор 1932 – 1933 років в Україні: причини, демографічні наслідки, правова оцінка [Текст] / відп. ред. І. Р. Юхновський. – К. : Києво-Могилянська академія, 2009. – 447 с.
9. Геноцид: ООН визнала Україну однією з лідерів по вимиранню населення. URL: <https://petition.president.gov.ua/petition/128100>. (дата звернення 05.05.2023).
10. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_569. (дата звернення 05.05.2023).

11. Дзеркало душі народної: Спогади та враження відвідувачів виставки про Голодомор 1932 – 1933 років в Україні «Розсекречена пам'ять» [Текст] / упоряд. В. Даниленко. – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 767 с.
12. Доходи державного бюджету України та його видатки URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income>. (дата звернення 05.05.2023).
13. Закон України «Про голодомор України 1932-1933 років» 2006, №50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-16#Text>. (дата звернення 05.05.2023).
14. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055. (дата звернення 22.05.2023).
15. Зачаровані кола ідола, або Про тоталітаризм і геноцид в історії України // Літ. Україна. — 1994.– № 19. С.233-236.
16. Збірка заяв країн, які називають дії Росії в Україні «геноцидом». URL: <https://www.justsecurity.org/81695/compilation-of-countries-statements-calling-russian-actions-in-ukraine-genocide-ua>. (дата звернення 22.05.2023).
17. Закон України «Про основи національної безпеки України» із змінами №630–VIII від 16.07.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-16#Text>. (дата звернення 25.05.2023).
18. Комісія ООН не побачила геноциду з боку Росії, бо не шукала його. Але що кажуть в Україні? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/komisia-oon-genocide/3232499.html>. (дата звернення 22.05.2023).
19. Конвенція про попередження злочину геноциду і покарання за нього. URL: [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/260\(III\)&referer=http://www.un.org/en/preventgenocide/adviser/documents.shtml&Lang=R](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/260(III)&referer=http://www.un.org/en/preventgenocide/adviser/documents.shtml&Lang=R). (дата звернення 05.05.2023).
20. Круглий стіл «Геноцид українців під час російсько-української війни 2014–2022». URL: <https://uinp.gov.ua/pres-centr/anonsy-podiy/kruglyy-stil>

genocyd-ukrayinciv-pid-chas-rosiysko-ukrayinskoyi-viyny-2014-2022. (дата звернення 22.05.2023).

21. Кульчицький, С.В. Голодомор 1932 – 1933 рр. як геноцид: труднощі усвідомлення [Текст] / С. В. Кульчицький. – К. : Наш час, 2007. – 424 с.

22. Марочко, В. Голодомор 1932 – 1933 років в Україні [Текст] : хроніка / В. Марочко, О. Мовчан. – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 294 с.

23. Матеріали Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення 05.05.2023).

24. Міжнародний суд ООН розглядає позов України проти Росії за конвенцією про геноцид. До позову долучились 32 країни. URL: <https://detector.media/infospace/article/212335/2023-06-10-mizhnarodnyy-sud-oon-rozghlyadaie-pozov-ukrainy-protu-rosii-za-konventsiiyu-pro-genotsyd-do-pozovu-doluchylys-32-krainy>. (дата звернення 05.05.2023).

25. Надходження податків до бюджету України. URL: <https://tax.gov.ua>. (дата звернення 05.05.2023).

26. Німеччина визнала Голодомор геноцидом українського народу. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-63812644>. (дата звернення 22.05.2023).

27. Перспективи українсько-російських відносин (Концептуальні підходи і практичні кроки) // Національна безпека і оборона. – 2019. – № 8–9. С.33-87.

28. Пінківська О. В. Геноцид українського народу під час збройної агресії рф проти України // Тези доповідей / XXIII Міжнародної науково-практичної конференції ПОЛІТ. 2023. С. 124-126. URL: <http://fmv.nau.edu.ua/polit/polit-2023/>

29. Пінківська О. В. Визнання агресії рф проти України геноцидом // Тези доповідей / Матеріали XIV міжнар.наук.-практ.конф.2022.С.187-189

30. Політичні уподобання мешканців Одеської області // Київський міжнародний інститут соціології. URL: http://www.kiis.com.ua/materials/pr/20130321_OdObl/Odesa.pdf. (дата звернення 05.05.2023).
31. Радянський геноцид в Україні та путінський геноцид українців під час сучасної російсько української війни – які тут є історичні паралелі? URL: <https://kolo.news/category/suspilstvo/33380>. (дата звернення 15.05.2023).
32. Росія здійснює геноцид проти українців, – правовий аналіз незалежних експертів США та Канади. URL: <https://lb.ua/society/2022/05/28/518230>. (дата звернення 05.05.2023).
33. Соціальна і гуманітарна політика: підручник / В.П.Трошинський, В.А.Скуратівський, М.В.Кравченко та ін. – К.: НАДУ, 2019. С.122-124.
34. Структурні зміни в економіці. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tda.htm. (дата звернення 05.05.2023).
35. Скоряк, А. Голодомор 1932 – 1933 років на Полтавщині / А. Скоряк // Берегиня. – 2010. – С. 3.
36. Слободян, Л. Голодомор 1932 – 1933 рр. як спосіб морально – психологічного та духовного нищення Українського села / Л. Слободян // Українознавство. – 2013. – № 4 (4). – С. 26 -32.
37. Слободян, Л. Джерельні свідчення штучного характеру Голодомору в Україні 1932 – 1933 рр. / Л. Слободян // Українознавство. – 2013. – № 1 (46). – С. 41 – 51.
38. Справа «Україна проти Росії» щодо порушення конвенції про запобігання геноциду. URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/sprava-ukraina-proty-rosii>. (дата звернення 05.05.2023).
39. Старовойтов, М. Голодомор на Луганщині, 1932 – 1933 рр. / М. Старовойтов // Урядовий кур'єр. – 2022. – №100. – С. 7.
40. Трагедія на три дії. Голодомор в українській літературі // Українська мова та література. – 2022. – № 1. – С. 38.
41. Трачук, Т. Голодні очі дивляться у вічність [штучний голод 1932 – 1933 років на Україні] / Т. Трачук // Дзвін. – 2019. – №3 – 4. – С.110 – 113.

42. Усач, Т. Голодомор 1932 – 1933 років на Вінниччині. Український Голокост. Свідчення тих хто вижив / Т. Усач // Берегиня. – 2018. – №1. – С. 2 – 3.
43. Шноре, Е. Латвійські та естонські дипломати про Голодомор в Україні / Е. Шноре, І. Паавле // Український історичний журнал. – 2019. – № 6. – С. 85 – 95.
44. 10 головних питань про геноцид в Україні, покарання за нього та міжнародні суди. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/05/05/7139730>. (дата звернення 05.05.2023).
45. Федералізм і унітарна держава в практиці Заходу . Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи. Міжнародна науково-практична конференція 10-11 листопада 1994 р. – Інститут етнополітики НАНУ, Київ, 2022. С333-356.
46. Політичні причини голодомору в Україні (1932—1933 рр.). Український історичний журнал. — 2022. — № 1. — С. 34-48
47. Український національний комунізм. Трагічні ілюзії / Д. Мейс, М. Панчук. – Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. – Сер.: Політологія і етнологія, 2019. – Вип. 3. – С. 45-55.
48. Політичні причини голодомору в Україні (1932—1933). // Студії з україністики: зб. наук. праць. — Київ, 2004. — С. 273—292.
49. Великий експеримент: до історії національного комунізму в Україні. [Архівовано 2 березня 2022 у Wayback Machine.] Газета День. — 2022. — № 211. С. 15-18.
50. Штучний голод 1933 року в Радянській Україні: що сталося й чому? // Україна молода. — 2017. — 20 лют.(№ 32). — С. 8- 9.
51. Світова історія геноциду. Лекція Нормана Наймарка. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2015/10/15/148576>. (дата звернення 05.05.2023).

52. Що таке геноцид. Правовий вимір. URL: <https://ti-ukraine.org/news/shho-take-genotsyd-pravovuj-vumir>. (дата звернення 05.05.2023).

53. Reservations to the Convention on Genocide, Advisory Opinion. – I.C.J Reports, 1951. – P. 69.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Архівний документ з фондів російського державного архіву економіки. В ньому міститься інформація про смертність в Україні за віком і статтю у 1933 році. Таких документів у київських архівах немає

1933 рік
 Работа № 206
 Украина
 ДВЛАСТЬ (ИЗДАНИЕ)
 еженедельно, об умерших по полу и возрасту

	ГОР. И Д. С. НАСЕЛ. БОЛЬШЕ 100 ТЫС. ЖИТ.			ГОР. И Д. С. НАСЕЛ. 50-100 ТЫС. ЖИТ.			ИЗД. И ГОР. И Д. С. НАСЕЛ. ГОР. И Д. С. ПОСЕЛ.			ВСЕГО ГОРОДСКОЕ НАСЕЛЕНИЕ			СЕЛСКОЕ НАСЕЛЕНИЕ		
	м. ж.	вс.	ср.	м. ж.	вс.	ср.	м. ж.	вс.	ср.	м. ж.	вс.	ср.	м. ж.	вс.	ср.
Итого (всего)	6100	4866	10766	2231	1791	3962	5169	3888	9054	13500	10281	23451	34201	28440	68641
1 год	3721	2957	6434	1114	857	2071	2237	1766	4003	5832	4676	14508	21934	17905	56839
2 года	1722	1570	3238	566	476	1042	1792	1493	3285	4026	3539	7625	23844	24047	60791
3 года	1122	1046	2148	461	311	772	1124	961	2085	2767	2318	5085	28616	21734	50360
4 года	452	315	767	206	140	346	444	324	768	2009	1400	3717	26007	19333	45320
5-9 лет	222	152	374	102	72	174	226	162	388	974	708	1682	15719	12239	31958
10 лет	676	576	1252	248	207	475	823	616	1459	1777	1409	3186	26028	18624	44652
11 лет	636	491	1127	210	182	492	837	619	1456	1723	1298	3021	27855	19094	46949
12 лет	520	428	968	252	144	396	808	586	1394	1520	1168	2752	25833	17429	43262
13 лет	513	341	854	210	175	385	706	477	1183	1429	923	2422	5122	17147	42269
14 лет	321	210	541	159	82	241	448	300	748	928	602	1530	17165	10931	28136
15-19 лет	2476	2016	4492	1199	796	1995	3130	2408	6240	7507	5470	12977	122004	82262	205266
20 лет	222	237	603	120	102	228	499	360	859	1057	699	1756	20056	2423	32479
21 лет	221	128	349	105	60	165	309	178	487	625	366	1001	11296	6484	17780
22 лет	314	173	487	114	52	166	401	239	640	829	464	1293	19929	11158	31087
23 лет	228	137	365	82	47	129	270	176	446	520	360	940	12225	6811	19036
24 лет	173	115	288	77	46	123	226	136	362	476	327	813	10244	6047	16291
25-29 лет	1308	790	2098	564	307	871	1205	1129	2834	3577	2226	5703	74910	42923	117833
30 лет	155	106	261	45	46	121	222	147	369	452	292	751	10018	5708	15726
31 лет	126	115	261	47	47	143	270	157	427	522	319	841	9437	5010	14447
32 лет	221	177	458	155	64	219	305	187	492	741	418	1169	15719	10000	25719

Архівний документ з фондів Російського державного архіву економіки. В ньому міститься...

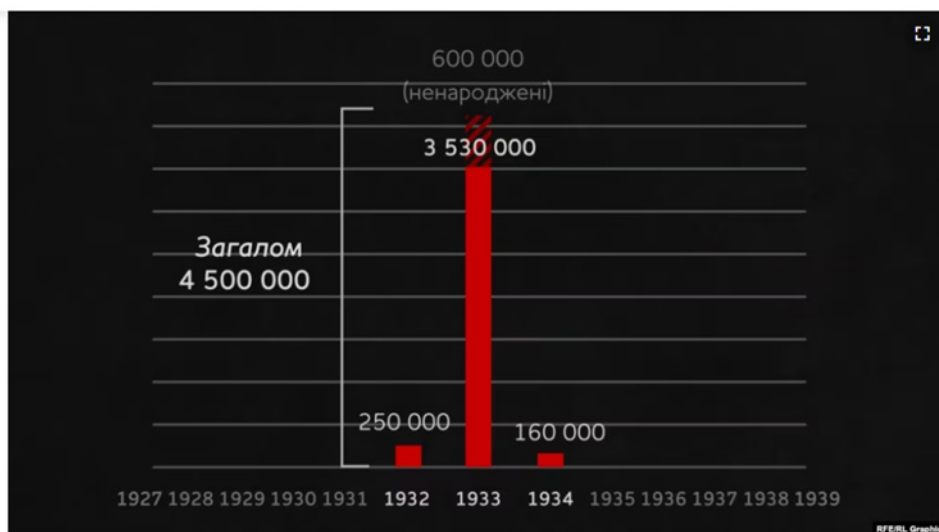
Чисельність міського й сільського населення України після усунення радянських фальсифікацій. Авторські розрахунки групи вчених Інституту демографії та соціальних досліджень імені Птухи

	Чисельність населення	Приріст	Народжені	Померлі	Сальдо міграції
1927	29 316	656	1221	593	28
1928	29 972	636	1170	555	21
1929	30 609	375	1110	597	- 138
1930	30 985	236	1047	597	- 214
1931	31 221	166	995	577	- 251
1932	31 388	- 91	870	794	- 167
1933	31 296	- 3525	642	4115	- 51
1934	27 771	153	597	528	85
1935	27 925	438	769	362	31
1936	28 363	483	905	383	- 39
1937	28 847	687	1228	528	- 12
1938	29 534	579	1125	535	- 10
1939	30 113				

* Статистика наведена у тисячах осіб

RFERL Graphics

Втрати через надсмертність в Україні внаслідок голоду в 1932 – 1934 роках

Втрати через надсмертність в Україні внаслідок голоду в 1932 – 1934 роках

Жертви голодомору 1932-1933 років

